

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Број: 601-00-00025/2025-17

Датум: 29.08.2025. године

Београд, Немањина 22-26

ДИРЕКТОРУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ДИРЕКТОРУ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Поштовани/е,

Имајући у виду резултате квалитативне анализе пристиглих пријава ситуација насиља и ризичног понашања ученика Министарству просвете од стране установа образовања и васпитања преко надлежних школских управа и путем Националне платформе „Чувам те“, као и квантитативног истраживања реализованог у првом полугодишту прошле школске године, достављамо кључне препоруке за унапређивање система заштите од насиља у школама и креирање школског окружења које ће допринети безбедности, доживљају подршке, сарадње и међусобног уважавања ученика, родитеља и запослених у току школске 2025/2026. године:

- Школе треба да обезбеде да сви ученици и родитељи, односно други законски заступници (у даљем тексту: родитељ) буду информисани да је формиран школски тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као и тим за кризне догађаје. Такође, важно је да их упознају са улогама поменутих тимова у планирању и реализацији превентивних активности и интервенисању када се догоди одређена ситуација насиља или кризни догађај;
- Школе треба континуирано да информишу све запослене, као и ученике и родитеље, са процедурама поступања када се одређена ситуација насиља или кризна ситуација догоди, у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС“, бр. 11/2024). Веома је важно да ученици и родитељи знају коме се прво у школи обраћа ученик уколико трпи насиље и родитељ који има сазнање да је његово дете претрпело насиље. Имена чланова тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања морају бити истакнута на видљивом месту ученицима и родитељима како би знали коме могу да се обрате у ситуацији када сматрају да нису безбедни;
- Када се догоди одређена ситуација насиља/ризичног понашања или повреда ученика, важно је да запослени у школи благовремено обавесте родитеља и у складу са проценом, предузимају даље прописане активности (неопходно је да родитељи од запослених, пре но што дете дође кући, добију информације о

ризичном понашању њиховог детета, ситуацији насиља у којој је дете учествовало или одређеној повреди коју је задобило на пример, приликом пада/трчања и сл);

- О свим предузетим активностима школе запослени у школи су у обавези да благовремено обавесте родитеље учесника ситуације насиља (родитеље детета које је претрпело насиље и родитеље ученика које је извршило насиље), без обзира да ли је родитељ пријаву упутио школи, школској управи и/или другим организационим јединицама Министарства просвете или путем Националне платформе „Чувам те“;
- Дежурство запослених организовати у сарадњи са школским обезбеђењем и/или школским полицајцем, а у складу са претходно урађеном анализом „ризичних“ места унутар и изван школе и временских периода када је потребно појачано дежурство (време великих и малих одмора, крај прве-почетак друге смене, одвојени објекти и сл), као и у складу са другим специфичностима и карактеристикама зграде школе и школске заједнице;
- Потребно је да школе провере да ли су у згради проходни евакуациони пут и сва предвиђена безбедна места, као и да обезбеде да сви запослени и ученици буду упознати где се исти налазе како би у евентуалним ванредним ситуацијама (поплава, пожар и слично) поступали ефикасно и безбедно;
- Потребно је да се запослени у школи упознају са свим могућностима које пружа Национална платформа „Чувам те“ (информативна, едукативна, саветодавна, а затим да ученике информишу у оквиру превентивних активности и часова (ЧОС, Грађанско васпитање и др)). Такође, потребно је представити родитељима на родитељским састанцима, функцију Националне платформе - са фокусом на информативно-едукативни део платформе (обуке за ученике, родитеље и запослене), уз указивање на постојање могућности пријаве одређене ситуације насиља, као једном од механизма за пријаву насиља које укључује децу.
Промотивне материјале који садрже кључне информације о Националној платформи и њеним могућностима, а који су достављени школама (или треба да их преузмете од надлежне школске управе), потребно је да: плакате поставите на видном месту, а флајере поделите ученицима и родитељима уз пружање кључних информација о значају превентивног дела Националне платформе и указивање на постојање могућности пријаве одређеног облика, ситуације насиља које укључује децу;
- Како би умањили могућност да се догоде ситуације насиља, неопходно је интензивирати превентивне активности са ученицима и родитељима, са фокусом на следеће области:

- развој социо-емоционалних вештина код ученика (свест о себи – самоспознаја, свест о другима- друштвена свест, вештине успостављања и одржавања односа са другима – вршњацима и другим одраслим особама, одговорно доношење одлука, и саморегулација емоција);
- унапређивање благостања и менталног здравља младих, али и целокупне школске заједнице – у сарадњи са стручним сарадницима школе, организовати активности које могу допринети промоцији здравих стилова живота, указујући на значајне начине релаксације, механизме превазилажења развојних и других потешкоћа, конфликта и стрес

ситуација. Важно је да у школи постоји систем подршке за свако дете, као и додатно упознавање са значајним ресурсима у локалној заједници где деца, односно родитељи, али и запослени могу да потраже додатну помоћ и подршку уколико је потребно;

- пружање психосоцијалне подршке ученицима, родитељима и запосленима у циљу превазилажења одређених кризних догађаја који на директан или индиректан начин могу да погоде школску заједницу или појединца, као и упућивање на друге значајне ресурсе у локалној заједници;
- превенција дигиталног насиља и ризичног понашања деце у виртуелном простору уз указивање на безбедну и конструктивну употребу информационо-комуникационих технологија у едукативне сврхе у складу са општим актом школе који прописује употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства;
- превенција трговине људима, односно децом и младима – упознавање запослених са листом индикатора за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима у систему образовања и реализација превентивних активности у циљу подизања нивоа свести о феномену трговине људима, факторима ризика, процедурама поступања и начинима пружања подршке;
- планирање и реализација активности друштвено-корисног и хуманитарног рада заједно са ученицима и родитељима, у складу са Правилником о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 10/2024). Подсећамо и на материјале који су припремљени за достизање компетенција за демократску културу у складу са Референтним оквиром Савета Европе.

За планирање и реализацију наведених препорука, Министарство је припремило ресурсе у сарадњи са надлежним заводима и партнерским институцијама које достављамо у прилогу овог дописа.

Прилог: као у тексту (1)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРОСВЕТЕ
БЕОГРАД

МИНИСТАР
Dejan Vučković
Проф. др Дејан Вук Станковић

ПРИЛОГ:

Ресурси од значаја за планирање и реализацију препорука за повећање безбедности:

- Водич за запослене у установама основног и средњег образовања и васпитања „**Васпитање у функцији добробити и целовитог развоја деце**“ - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2024/02/Vodic-Vaspitanje-u-funkciji-dobrobiti-i-celovitog-rayvoja-dece-01.02.2024..pdf>
- Видео обука „**Васпитање и социјално-емоционално учење у функцији добробити и целовитог развоја деце**“ - https://www.youtube.com/watch?v=Q5S4b5a_0VE&feature=youtu.be
Видео обука је постављена и на Националној платформи „Чувам те“ у делу који се односи на обуке за запослене.
- Приручник „**Ментално здравље у школама – зашто је важно, како препознати проблеме и како реаговати**“ - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2024/04/Mentalno-zdravlje-u-skolama.pdf>
- Приручник „**Психолошка прва помоћ у школи**“ - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2024/04/Psiholoska-prva-pomoc-za-skole-1.pdf>
- Приручник „**Поступање установа образовања и васпитања у кризним догађајима**“ - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2024/02/Prirucnik-za-zaposlene-u-ustanovama-obrazovanja-i-vaspitanja-krizne-situacije.pdf>
- Видео материјал за родитеље „**Родитељи са децом у кризним ситуацијама**“ - <https://www.youtube.com/watch?v=oFW7XYII-K4>
- Видео материјал за запослене у школама „**Наставници са децом у кризним ситуацијама**“ - <https://www.youtube.com/watch?v=P9O5iN7LOcU>
- **Листа индикатора за прелиминарну идентификацију жртава трговине људима у систему образовања** - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2022/06/Finalna-verzija-liste-indikatora-za-preliminarnu-identifikaciju-trgovine-ljudima-jun-2022..pdf>
- **Апликација за примену листе индикатора** - <https://indikatori.prosveta.gov.rs/pocetna>
- **Водич за примену листе индикатора** - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2022/03/Vodic-za-primenu-revidiranih-indikatora-za-potencijalne-zrtve-trgovine-ljudima-1.pdf>
- Водич „**Дигитална писменост**“ - https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2025/02/Digitalna-pismenost_FINAL-brosura.pdf
- Водич „**Друштвене мреже**“ - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2025/02/Drustvene-mreze.pdf>
- Водич „**Вештачка интелигенција**“ - <https://prosveta.gov.rs/wp-content/uploads/2025/02/Vestacka-inteligencija.pdf>

Додатни едукативни материјали који вам могу бити корисни и које можете користити у свом раду, налазе се на:

- Сектор за превенцију и заштиту од насиља и инклузију осетљивих група у образовању - <https://prosveta.gov.rs/prosveta/sistem-prevencije-i-zastite-od-nasilja-i-diskriminacije-obrazovanje/>
- образовање за демократску културу - <https://prosveta.gov.rs/prosveta/obrazovanje-za-demokratsko-drustvo/>
- Интернет презентација Министарства просвете (део - Публикације) - <https://prosveta.gov.rs/kategorija/publikacije/>
- Национална платформа „Чувам те“ - обуке за децу, родитеље и запослене: <https://cuvamte.gov.rs/obuke/onlajn-obuke-za-zaposlene-/>
- Демократска култура у настави и учењу - <https://zuov.gov.rs/nop/demokratska-kultura/>